

JOAN RIPOLL, UN CINE-FERIT

En Joan Ripoll forma part del reduït grup de persones que, en les dècades dels 50-60, va configurar el món del cinèfil i l'inici de la crítica cinematogràfica moderna a casa nostra. Afició i tasca que, en aquest país, sempre han estat mal compreses i, en la majoria dels casos, desprestigiades.

El Cine-Club Monterols

L'any 53, el nucli més important, ateses les conseqüències que generaria, va ser, sense dubte, el naixement del Cine-Club Monterols. La seva seu era el Col·legi Major del mateix nom, sota el patrocini de l'Opus Dei. En Joan Ripoll fou, junt amb Fernando Lázaro i Fernando Lorient, un dels co-fundadors del cine-club. Més tard, s'incorporà una segona generació, formada per José María Otero, José Luis Guarnier i Jordi Grau, entre altres. És l'inici de l'apogeu cine-clubístic. El Cine-Club Monterols feia una sessió, amb projecció o projeccions, els diumenges a la tarda i una altra, més teòrica, amb lectures i comentaris de publicacions estrangeres, els dies feiners. Això representava unes dues sessions setmanals.

Una de les tasques més productives del cine-club, sobretot durant els anys 56-57, va ser la d'ajudar i assessorar altra gent per a la configuració de nous cine-clubs. Un dels primers, fou el de Valls i, més tard, el de Lleida, el de Reus, etc. Paral·lelament, es dedicava a visitar diversos pobles i ciutats de Catalunya, en una tasca d'informació i col·laboració. Feia, a més, cine-fòrums arreu.

Una altra de les activitats d'en Ripoll, dins l'àmbit del cine-club, va ser la de muntar, l'any 57, i a suggeriment del pare Trenchs, un curset de cinema per a nois a l'Escola Pia de Balmes. Més endavant, organitzà uns altres cursos junt amb en Serra Estruch i Maria Castanyer, i també al Cine-Club Sabadell,

Joan Ripoll amb D'Yvoire, teòric cinematogràfic, durant el II congrés de Color, de 1960.

essent aquest el primer curset de cinema per a nois que es feia a la nostra ciutat (aleshores, en Ripoll tenia ja contactes amb el nostre cine-club, a través d'en Llorenç Llobet Gràcia, a qui havia conegut quan ambdós formaven part del jurat del Concurs Nacional de Cinema Amateur). Altres accions de cine-club foren desenrotllades per ell al Club d'Amics de la Unesco i a l'Ateneu Barcelonès.

El Cine-Club Montarols estava en la línia de "Cahiers", revista francesa reivindicadora del cinema nord-americà i, alhora, de tot el cinema d'autor. Aquesta positura com a grup cine-clubístic estava enfrontada als defensors del cinema de missatge. Aquest enfrontament ideològic va crear tot un enriquidor ambient de debat.

Biblioteca del Cinema Delmiro de Caralt

A través d'un nebot del senyor Delmiro de Caralt —peoner del cinema amateur a Barcelona—, el Cine-Club Monterols es posà en contacte amb aquest senyor. Es va organitzar una sessió amb les seves pel·lícules "amateurs" i es va decidir col·laborar amb la seva biblioteca, tasca que va assumir en Joan Ripoll, que, a partir de llavors, va anar a treballar a la biblioteca dos cops per setmana. Fou una gran sorpresa trobar-se amb una col·lecció, començada l'any 24, de llibres i revistes de cinema tan nacionals com estrangers, arribant a haver-hi exemplars en quinze o setze idiomes, inclusivament el xinès i el rus. L'any 55-56 es tenien ja uns 5000 llibres i unes 10.000 revistes, d'entre les quals desta-

quem "Close Up", revista nord-americana dels anys 20; "Nuestro Cinema", la revista espanyols del grup d'en Buñuel; "Rèvue du Cinéma", entecessora dels "Cahiers"; "Bianco e Nero" (de les quals es tenia la col.lecció completa); l'espanyola, d'indubtable valor històric, "Films Selectos", etc. Aquesta darrera revista formava part de la donació particular del senyor Tomás G. Larroya, dins la qual tenia un especial relleu la col.lecció de fotos dels anys 30.

Molt material de la Biblioteca fou utilitzat a les sessions de lectura ja esmentades del Cine-Club Monterols.

Col.lecció de llibres Rialp

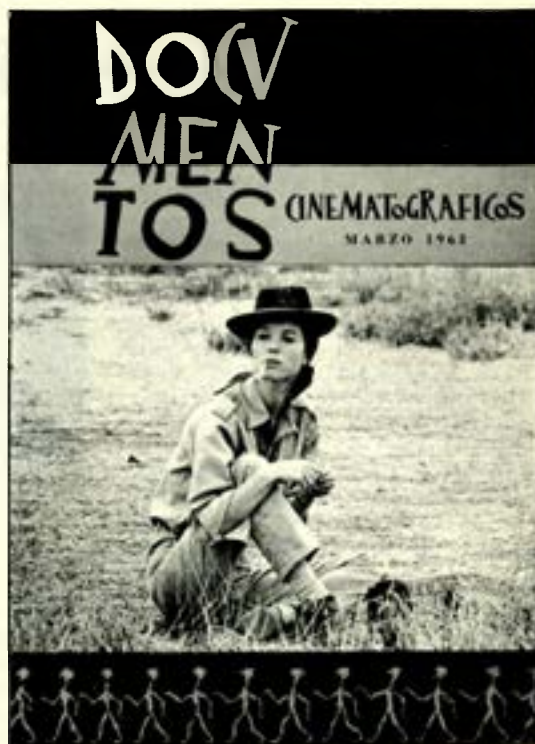
El fons de la Biblioteca de Cinema Delmiro de Caralt va possibilitar la idea, l'any 56, de fer a Espanya, una col.lecció de llibres de cinema. La idea la va recollir l'editorial Rialp. L'única col.lecció, propiament dita, que s'havia publicat fins aleshores havia rebut el títol de "Biblioteca del Grupo de Escritores Cinematográficos Independientes". Només van sortir quatre números, l'últim l'any 36. L'any 57 va sortir el primer llibre de Rialp.

La majoria dels llibres Rialp eren traduccions, fonamentalment del francès i de l'italià, encara que també en varen aparèixer de l'anglès i de l'alemany. així com algun d'espanyol inèdit. Les fonts primerenques varen ser la col.lecció de llibres de "Bianco e Nero" i la col.lecció frances de "Du Cerf". El primer títol fou "El lenguaje del film", de Renato May, traduït per en Jordi Grau. Posteriorment, es va començar una altra col.lecció paral.lela de llibres de format més gran, de la qual es publicaren sis títols, entre ells l'obra cabdal d'André Bazin, pare de la crítica cinematogràfica moderna, "¿Qué es el cine?". En Ripoll fou el responsable d'aquesta col.lecció Rialp, que publicà uns quaranta-cinc títols. En anar-se'n l'any 64-65, la col.lecció es va parar per manca de gent que s'hi dediqués.

"Documentos Cinematográficos"

Els anys 60 en Ripoll treballava a l'"Instituto de la Información", un dels primers centres d'informàtica que va haver-hi a Barcelona. Eren socis d'aquest Institut Fernando Lorient, Joan Ginebra i Josep Figuerola. Amb aquesta gent va nèixer la idea de crear, dins l'Institut, una revista de documentació cinematogràfica, on, més tard, varen entrar José Luís Guarnier i Xavier Coma. Era l'època en què en Ripoll alternava aquesta tasca amb la de l'ordenació de

Nº 15 de "Documentos"

la Biblioteca del Cinema Delmiro de Caralt i les activitats pròpies del Cine-Club Monterols. Aquesta revista, que va començar a sortir l'any 60, s'anomenà "Documentos Cinematográficos". En Joan Ripoll es dedicava sobretot als treballs bibliogràfics i de redacció.

El període de gestació de la revista fou lent i laboriós, fent-se un gran treball de sistematització. Es tingueren contactes amb 50 revistes estrangeres, arribant-se a posseir un material bibliogràfic assombrós. La configuració formal estava molt influïda pels mètodes de l'Institut (per exemple, l'índex estava sistematitzat i ordenat per conceptes, i els temes, diferenciats per colors). Es va pretendre fer una revista al servei dels professionals, des de productors, exhibidors, actors, fins a tècnics de tot tipus. Això comportava el fracàs comercial, ja que el nivell cinematogràfic del país no estava el suficientment elevat per assimilar-ho. Conseqüentment, a partir del número 13, la revista va adquirir una estructura més comercial, amb més crítica cinematogràfica i menys informació a nivell professional.

"Cahierista" ideològicament, "Documentos Cinematográficos" era, doncs, exigent i combativa. No obstant, pretenia assolir un grau d'eclecticisme que

permetés recollir opinions de gent diferent i, a vegades, contrària.

Una de les feines més importants de "Documentos" fou començar un diccionari sobre "Qui era qui" en el món del cinema espanyol. Dissortadament, es va quedar a la lletra B.

Col.laboracions

A més, en Joan Ripoll va col.laborar en les revistes: "Otro Cine", "Diagonal", "La Estafeta Literaria", "Film Ideal", "Nuestro Tiempo", "La Actualidad Española" (on va treballar durant un any, fent crítica cinematogràfica, faceta a la qual es va dedicar més aviat poc, ja que la seva especialitat era de tipus teòric i divulgatiu), "Filme" (revista portuguesa de la qual va ser corresponsal de l'any 58 a l'any 64), etc.

Dins l'àmbit de la ràdio, entre els anys 53-55, fou redactor de l'emissió cultural de Ràdio España de Barcelona "Tic-Tac", on es realitzava crítica d'art, de literatura i de cinema.

L'any 66, en Joan Ripoll abandona pràcticament aquesta dedicació quasi exclusiva al cinema, coincidint —potser no casualment— amb l'inici del declivi del cine-clubisme. Darrera queda una tasca tan important com poc coneguda i que hem pretès donar-vos a conèixer avui aquí. ■

Es una gentilesa de

BRUNET
CENTRE COMERCIAL

Hifi
Foto-Cinema

Regals
Mobles cuina Rambla, 109